TRI SLOBODE POD LUPOM

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji 5 - 18. avgust 2022. godine

PLATFORMA TRI SLOBODE — Građanske inicijative

sloboda udruživanja | sloboda okupljanja | sloboda izražavanja

Sloboda izražavanja

– *Verbalni napadi funkcionera vladajuće stranke na portal "Glas Šumadije"*

Gradski odbor vladajuće Srpske napredne stranke (SNS) u Kragujevcu izneo je niz optužbi protiv informativnog portala "Glas Šumadije", nakon što je objavljivanja članka o organizovanom odlasku aktivista SNS na komemorativni skup povodom godišnjice operacije "Oluja". U ovom članku navodi se da je portal dobio informacije iz "gradskih preduzeća, ustanova i administracije" da se vrši "strahovit pritisak" na zaposlene da idu na obeležavanje godišnjice u Novom Sadu. U članku se navode i kratki razgovori koji su novinari obavili sa ljudima koji su se okupljali kod autobusa, a iz kojih je zaključeno da na skup idu pod pritiskom vladajuće stranke ili iz simpatija koje osećaju prema lideru stranke i predsedniku Srbije Aleksandru Vučiću. Povodom ovog teksta, reagovala je Srpska napredna stranka, koja je optužila portal da radi po "projektnom zadatku" s ciljem omalovažavanja skupa i zbog "mržnje prema predsedniku Srbije Aleksandru Vučiću" kao i da je "finansiran dolarima". Podršku "Glasu Šumadije" iskazala su brojna udruženja i opozicione političke partije, koje su saopštenje SNS nazvali "antidemokratskim", kao i da ono podseća na "ratnohuškačku retoriku Srpske radikalne stranke i da se od vladajuće partije ne može očekivati kultura dijaloga ili bilo šta što makar podseća na evropske vrednosti".

Danas izložen napadima nakon objavljivanja teksta

Dnevni list i portal Danas bio je izložen pritiscima od strane državnih i funkcionera Srpske napredne stranke, nakon objavljenog teksta o nemogućnosti da državne institucije pronađu mesto stanovanja predsednika Republike Aleksandra Vučića. Portal Danas prvo je preneo objavu lekara Rada Panića, koji je naveo da državne institucije ne mogu da pronađu predsednika Srbije radi postupanja po njegovoj krivičnoj prijavi protiv Vučića iz 2020. godine, a u Panićevoj objavi se vidi jedna tačna adresa za koju je navedeno da na njoj Vučić više ne živi. U istom tekstu, Danas navodi beogradsko naselje Belvil kao mesto stanovanja Vučića, pozivajući se na bazu imovine političara, ali i na podatak o mestu gde je Vučić glasao na poslednjim izborima, a lokacija je svakako bilo naselje Belvil. Na ovaj tekst burno je reagovala predsednika Vlade Ana Brnabić, zatim ministar unutrašnjih poslova Aleksandar Vulin, ali i mnogi drugi članovi Srpske napredne stranke, uključujući i tabloide bliske vlastima. Brnabić je Danas nazvala "tajkunskim pamfletom", pozivajući nadležne institucije da reaguju zbog "kršenja Zakona o zaštiti podataka", dok je ministar Vulin Danas nazvao "tabloidom", koji ugrožava bezbednost predsednika i njegove porodice objavljivanjem njegove adrese. Sagovornici portala Danas izjavili su da je informacija o mestu stanovanju predsednika, koja se našla u objavi Panića ali i portala Danas, već javna i da njeno objavljivanje ne podleže odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kao i da su izjave državnih zvaničnika nesrazmerne, uzimajući u obzir da je bilo kakva reakcija potpuno izostala u onim slučajevima objavljivanja podataka o ličnosti, za koje je nesporno utvrđeno kršenje zakona.

Nove pretnje autorima emisije Dobar, loš, zao

Autori emisije Dobar, loš, zao, Nenad Kulačin i Marko Vidojković dobili su nove pretnje preko društvenih mreža. U tekstu Vidojkovića koji je objavljen na portalu Danas, navodi se da im je upućena poruka koja sadrži pogrdne komentare na njihov račin, uz "pretnju" da će poruke koje je Kulačin prethodno razmenio sa tom osobom, biti "poslate Vulinu", ministru unutrašnjih poslova. Kulačin i Vidojković često su na meti napada zbog kritičkih stavova prema vlastima, koje izražavaju u svojim emisijama, a N1 je preneo Vidojkovićevu izjavu od 12. aprila 2022. godine, u kojoj je rekao da je zbog pretnji smrću morao da napusti Srbiju.

Sloboda okupljanja – *Ekološki aktivisti na Šodrošu zabrinuti za svoju bezbednost*

Grupa ekoloških aktivista, koji više od dva meseca kampuju u okviru zelene oaze Šodroš u Novom Sadu, naveli su za medije da su zabrinuti jer su uočavali pripadnike snaga bezbednosti i nepoznate automobile u blizini mesta na kojem se nalaze. Kako prenosi N1, aktivisti su uočili pripadnike Žandarmerije u svojoj blizini, ali i nepoznate automobile za koje su izjavili da su im "sumnjivi", napomenuvši da za sve vreme tokom kojeg se nalaze na Šodrošu, nisu uočavali ništa slično, niti ijednog pripadnika MUP u uniformi. Za N1 je rečeno da se ne osećaju ugroženo, ali da im "nije prijatno", podsećajući na nedavne incidente na protestu aktivista protiv usvajanja Generalnog urbanističkog plana 21. jula 2022. godine, kada su pripadnici privatnog obezbeđenja upotrebili prekomernu silu nad učesnicima protesta. Ekološki aktivisti koji kampuju u ovom delu Novog Sada pokušavaju da spreče seču šume zbog radova na izgradnji novog mosta sa obilaznicom oko ovog grada, navodeći da žele da spreče uništenje "poslednje zelene oaze" u ovom gradu.

Sloboda udruživanja – *Gradonačelnik Beograda targetirao Natašu Kandić i Fond za humanitarno pravo*

Na sednici Skupštine Grada Beograda, održane 18. avgusta 2012. godine, gradonačelnik Beograda Aleksandar Šapić targetirao je Fond za humanitarno pravo i osnivačicu ove organizacije Natašu Kandić. Nakon što su odbornici koalicije "Moramo" problematizovali izbor bivšeg vojnog zvaničnika Svetozara Andrića za člana Gradskog veća, protiv kojeg je Fond podneo krivičnu prijavu zbog ratnih zločina iz ratova devedesetih, gradonačelnik Šapić, za skupštinskom govornicom, izjavio je da "svako protiv koga Nataša Kandić i Fond za humanitarno pravo podnesu krivičnu prijavu, taj treba da bude slavljen u srpskom narodu". Dodao je takođe da Kandić "optužuje srpski narod za genocid" i da ona "smatra da su Srbi apsolutno krivi za sve u ratovima devedesetih godina". **Fond za humanitarno pravo, kao i Nataša Kandić, često su meta desno-orijentisanih javnih zvaničnika i političara zbog svog višedecenijskog angažovanja na polju otkrivanja ratnih zločina i suočavanja s prošlošću.**

MONITORING

Odbačena krivična prijava novinarke Snežane Čongradin zbog dobijenih pretnji

Nadležno tužilaštvo odbacilo je krivičnu prijavu koju je novinarka Snežana Čongradin podnela protiv Marka Čolića iz Fudbalskog saveza Srbije, zbog pretnji koje je Čolić uputio ovoj novinarki u oktobru 2021. godine. Tužilaštvo je obrazložilo da "navedene poruke, iako odstupaju od društveno prihvatljive komunikacije, ne sadrže neposrednu, konkretnu i ozbiljnu pretnju po život oštećene ili njoj bliskog lica". Advokatica Milena Vasić, koja je zastupala Čongradin u ovom slučaju, uložila je zvaničan prigovor na odluku tužilaštva, navodeći da je ono "na izuzetno uzak način tumačilo pretnju, nerazumevajući njenu multimedijalnost", kao i da "pretnja ne mora da bude verbalna, već da može biti izražena i gestom, što je ovde i bio slučaj". Vasić je dalje navela da je potez tužilaštva "pogrešna poruka kako novinarima tako i onima koji bi da im prete", odnosno da "ako pronađete odgovarajuću formu, možete novinarima da pretite nekažnjeno". Oglasila se i sama Čongradin, koja navodi da je "bilo iznenađujuće što su uopšte reagovali na prijavu", "imajući u vidu dosadašnju praksu institucija u odnosu na intenzitet pretnji koji se novinarkama i nvoinarima upućuju u javnosti". Nakon gostovanja u emisiji "Kvaka 23" u produkciji agencije FoNET, u kojoj je govorila na temu suočavanja s prošlošću, Čolić je uputio niz pretećih poruka Snežani Čongradin, uključujući i audio i video snimak.